

גליון 627
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למסורת קיימת על האישור לפרויקט המבית

סיפורי חז"ל

מהו העושר האמיתי

מעשה כרבי יוחנן שהיה לו תלמיד אחד שבא אליו ואמר לו רצוני שתלמדני תורה אבל בתנאי שתעשה אותי לעשיר, קיבלו רבי יוחנן ולימד אותו ואמר לתלמידיו שיקראו לו בעל העושר, ולפי שהיה עוסק בתורה בדחוק רב הצליח ונעשה חכם, יום אחד אמר לר' יוחנן כולם מכנים אותי עשיר ואני לא ראיתי עדיין עושר, והרי התנאי שלי עמך היה שתעשני עשיר ממש ולא רק בפרסום, יום אחד הופיע בבית המדרש של ר' יוחנן עשיר גדול אחד שירש שאביו סכום גדול של זהב ופז ואבנים טובות ומרגליות, אבל לא היה יודע תורה, אמר לו לר' יוחנן מאחר שאיני יודע ללמוד תורה אין לי כל תועלת בעושר, ואני רוצה ליתן אותו לאחד התלמידים, נטל ר' יוחנן ומסרו לאותו תלמיד, ומאו היו קוראים לו רבי יוסי בן פזי שהיה לו הרבה זהב ופז, וכך ישב אותו רבי יוסי ועסק בתורה מתוך שמחה, לאחר זמן כשלן בעומקה של הלכה, אמר בלבו אוי לזה המניח שכרו בעולם הבא בגלל הכסף שהוא מקבל בעולם הזה, וכיצד עשה שטות גדולה כזאת ובא לפני רבי יוחנן והתלונן לפניו ואמר לו, למה עשית לי דבר כזה, כי בוודאי חיוב עסק התורה הוא להכיר את גדולת ה' ולקיים מצותיו ולא לאיסוף כסף וזהב, באותו יום הביא את כל הכסף והזהב וחילקם לעניים כי ידע מעלת התורה וידע באמת שהעושר האמיתי הוא לימוד תורה לשם שמים.

(ילקוט מעם לועז בשם צרור המור-וירא)

פרשת השבוע

כי לי הארץ (כ"ה - ב"ג)

מסופר: אל הרה"ק רבי לייבל מביאליסטוק זיע"א בעל 'עונג יום טוב', באו פעם שני בעלי דין בסכסוך קרקעות, זה אומר פיסת קרקע זו שלי היא והגבול בינינו עובר אחריה, וזה אומר לא, כי אלא שלי היא, והגבול עובר לפני. ביקש הרב לראות את הקרקע במו עיניו, ויצא עם בעלי הדין אל השדה, הגיעו אל המקום, ושני בעלי הדין ממשיכים לצעוק כולה שלי כולה שלי, לפתע היטה בעל 'עונג יום טוב' את אוזנו אל הקרקע ואמר, והאדמה טוענת כי שניכם שלה הנכם.

ובאחיכם בני ישראל וגו' לא תרדה בו
בפרך (כ"ה - מ"ו)

הרה"ק רבי חיים פלאגי זיע"א סיפר בספרו 'תוכחות חיים', את אשר נתגלה לו בחלום בחזיון לילה. היה זה כחודש ימים לאחר פטירתו של אחד מתושבי עירו אידמייר שבתורכיה, נתגלה האיש לרבי חיים בחלמו והוא לבוש בבגדי חג, והינו שש ושמח. שאל אותו רבי חיים, על מה ולמה וכה לכל הכבוד הזה? השיב לו הנפטר ואמר, זכיתי לחיי העולם הבא על אשר נהגתי עם משרתי בכבוד וברחמנות, ולא הכבדתי את עולי עליהם, ולא שעבדתי אותם באכזריות ובעבודה קשה.

ושבתה הארץ שבת לה' (כ"ה - ב') מסופר על הרה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מייסד ישיבת פונוביו וראש הישיבה זיע"א, שביקר בשנת השמיטה בקיבוץ חפץ חיים השוכנת בשמיטה כהלכה. מרוב התרגשות וחיבת מצוות השמיטה, גחן על האדמה ונשקה כשהוא לוחש בגיל, גוט שבת! גוט שבת! שבת שלום! שבת שלום! לך אדמה קדושה השוכנת השנה ובעונג על קיום המצוה היה לוחש והולך גוט שבת גוט שבת.

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית
(כ"ה - ב')

הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריטש ה"ב"ת עין" זיע"א, עלה לצפת והתיישב בה לפני קרוב למאתיים שנה, כיון שזכה לשבת בארץ הקודש, קיבל על עצמו לא לאכול כי אם מפירות ארץ ישראל. מעשה והייתה שנת בצורת והיו בני צפת משתמשים בקמח שהובא מחוץ לארץ, אבל רבי אברהם דוב סירב להביא לתוך פיו מתנובת ארץ העמים, ואמר כאשר מוזכרת בתורה הק' קושיית מה נאכל בשנה השביעית, מדוע הפסוק אינו משיב בפשטות, תיבאו תבואה מחוץ לארץ? משמע איפוא כי לא זו הדרך.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:17 ת"א: 8:20 ר"ת: 8:51

פרשת בהר

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:00 ת"א: 7:15

עליו על הרבי, רק אם יביא עימו במזומנים אלפיים רובל לצרכי מעות חיטים, ויניח אותם על שולחן הרבי, אפילו אגורה לא פחות. בערל תפס את ראשו מרוב יאוש, הוא שאל את עצמו מה חטאו ומה פשעו שהרבי מתנהג אליו כך? הלא הרבי יודע כי אין ביכולתו להשיג סכום כסף כה גדול, ואפילו ימכור את ביתו וכל אשר לו, לא יגיע אפילו למחצית הסכום, אין זאת אלא שהוא בוודאי לא התנהג כמו שצריך, לא למד מספיק, לא התפלל מספיק. בערל החליט כי ישתדל לשפר את התנהגותו, אולם החלטה זו לא שינתה את מצבו ולא הקלה את המועקה שרבצה עליו, לו היו לי עכשיו אלפיים רובל חשב בערל? ובפעם הראשונה בחייו הצטער צער עמוק, על כי איז הוא עשיר. "ריבוננו של עולם" אמר בערל, "לך הלא יש הרבה כסף וזהב וכי איזה ערך יש בעיניך לאלפיים רובל?"

הרבי הגיע וכל העיירה יצאה כדי לקבל את פניו בשירה ובריקודים, החסידים שאבו מלא חופניים נחת מתורתו וקדושתו של הרבי, ונהנו מהשולחנות שהוא ערך, הרבי איחל לכולם כל טוב בגשמיות וברוחניות, והימים המעטים שהוא עשה בעיירה היו ימי חג אמיתיים. לאחר מכן ליוו כולם את הרבי שוב בשירה ובריקודים, רק בערל ישב בביתו כאבל בין חתנים רחמנא ליצלן, צלילי הניגון "כי בשמחה תצאון" שהגיעו אל אוזניו, עוררו אותו לבכי, אולם הוא לא ויתר על התקוה כי ה' יעזור לו, והוא עוד יהיה עשיר, לא למען עצמו חלילה, אלא כדי להוריד מעליו את ה"חרם", ולהיות שוב מבאי חצרו של הרבי.

כעבור זמן קצר היתה צאסניק שוב על גלגלים, אולם הפעם לא היתה זו התרגשות של שמחה אלא בהלה של פחד. יחידה של חיילים נכנסה העירה ויצא צו המחייב את בני העיר לאכסן את החיילים בבתיהם ולדאוג לכל צרכיהם, כבר ירדה החשכה כאשר מספר חיילים נכנסו לביתו של בערל והודיעו כי מעתה הם אורחי הבית הזה, הם הכניסו איתם ארגו כבד ודחפו אותו אל מתחת למיטה. החיילים היו כה עייפים וסחוטים מהמסע הארוך שעשו, שלא רצו אפילו לאכול, הם רק הורידו את המגפיים שלהם, נפלו לתוך המיטות ועד מהרה נשמע ברמה קול נחרתם. באמצע הלילה נשמע פתאום קול חצוצרה שהשמיעה אזעקה, החיילים קפצו מהמיטות, לקחו את הרובים שלהם ורצו החוצה אל תוך הלילה, העיירה התרוקנה מהחיילים באותה פתאומיות שבה הם באו. הכל נשמו לרווחה, אולם לפנות בוקר עם האור הראשון שוב קמה מהומה, כאשר חלק מהחיילים חזרו, והם פשטו על העיירה וחיפשו משהו בתוך הבתים, עד מהרה התברר כי הם מחפשים את קופת היחידה שהחיילים הרדומים למחצה, שכחו באחד הבתים שעה שהם יצאו מהעיירה בבהלת האזעקה.

ריבוננו של עולם, לך הלא יש הרבה כסף וזהב וכי איזה ערך יש בעיניך לאלפיים רובל?"

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל ב' אייר

ישנם אנשים שחולמים מידי פעם על כך שהם התעשרו לפתע, חלומות הם לעיתים לא יותר מאשר דמיון שווא והם משקפים דברים שהאדם חושב עליהם כל היום, יש גם אנשים המתאמצים למעלה מכוחותיהם כדי להתעשר מהר ככל האפשר, והם עושים זאת כאילו היה הדבר תלוי בהם בלבד. בערל לא נמנה עם האנשים הללו, כלל לא עלה בדעתו הרעיון שהוא יתעשר באחד הימים, יתר על כן, בערל היה יהודי פשוט ושמח בחלקו, וזהו לדברי חז"ל העושר הגדול ביותר. כאשר הוא התפלל והוא התפלל שלוש פעמים ביום כמו כל היהודים, הוא ביקש מה' ברכות רבות, בריאות, פרנסה, נחת מהילדים, קצת יותר שכל כדי להבין דף גמרא, ולב טהור כדי לעשות מצוות. אבל עושר למי נחוץ בלבול מוח שכזה? ברוך השם שיש לו אשה טובה וילדים יקרים שיהיו בריאים, ופרנסה צנועה, הוא גם מסוגל לתת מעשר לצדקה, ומה אדם יכול לבקש יותר.

בערל חי לו בעיירה קטנה ששמה היה צאסניק לא הרחק מטשערנוביל, בערל היה חסיד של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, והיה נוסע כמה פעמים בשנה אל רבו כדי לשאוב קצת אווירה של תורה וקדושה. מדי בואו לטשערנוביל היה מביא איתו את כספי המעשר שנאספו אצלו, ומסר אותם לרבו ביודעו כי הרבי יחלק את הכסף כראות עיניו, ובצורה כזו ישיג הדבר את מטרתו בצורה הטובה ביותר.

ביום בהיר אחד בין פורים לפסח, קמה מהומה בצאסניק, הגיעה ידיעה כי הרבי עומד לבוא לעיירה, לא לעיתים קרובות היה רבי מרדכי יוצא לדרך ולעיתים עוד יותר רחוקות וזתה צאסניק בכך שהרבי יבוא בשעריה, השמחה היתה גדולה ויותר מכולם שמח בערל שכבר זכה פעם לכך שהרבי יבוא ויתאכסן אצלו, ומשום כך הוא החל מיד להתכונן לקבלת פני הרבי בכל הכבוד והכנסת האורחים הראויים. אולם שמחתו הופרה חיש מהר, כאשר הוא קיבל ידיעה מהרבי, בה נאמר, שהפעם אין הוא מתכוון להתאכסן אצלו, ואם לא די בכך הודיע הרבי לבערל שאל לו להראות לפניו לא ביחידות ולא יחד עם כל הציבור הבא להקביל את פניו, וכאילו לא די במהלומה הזאת, הוסיף הרבי והודיע לבערל כי הוא גם לא רוצה לראות אותו בשולחן שהוא עורך, או בין אלה המקבלים את פניו או מלווים אותו בצאתו מהעיירה, בנוסף לכך נרמז לבערל כי לא יועילו לו שום טענות ותחנונים, זולת דבר אחד בלבד, הוא יכול לחזור ולהיות מקובל

משל ונמשל

ברוך אתה ה'

למה לו לאדם לומר "ברוך אתה ד" הרי כשהוא אומר "ברוך" ודאי כוונתו להקב"ה, כי במחשבה הוא גם כן חושב עליו ית' קודם שאומר "ברוך", ומכל שכן כשאומר "ברוך" אף שלא אמר עדיין "אתה" ודאי כוונתו אליו ית', ויש להסביר זאת על פי משל למלך שיש לו שרים רבים ונכבדים זה למעלה מזה, ומה גדולתם? חשיבותם היא גדולתם, ומה חשיבותם, זה שמקורב יותר למלך הוא החשוב, ומיהו המקורב יותר למלך? זה שהמלך אוהב אותו יותר מכל האחרים, ולמה אוהבו המלך יותר מכל האחרים מפני שהוא חכם יותר מכולם, ומיהו חכמתו שמכיר יותר מכולם גדולת המלך, ומפני שמכיר יותר גדולת המלך לכן הוא אוהב את המלך וירא מהמלך ובוש מפניו לעבור על רצונו, כי הוא מכיר ביותר חשיבות המלך שמלא כל הארץ כבודו, ובלעדיו לא ירים איש את ידו ואת רגלו והוא מחיה את כולם ומלכותו בכל משלה, לכן רוצה השר הזה להגדיל ולרומם בעיני הכל גדולת המלך שיכירו גם הם גדלו וטובו אשר מלא עולם, ולכן המלך החכם היודע לבו ומחשבתו הטובה ורצונו הזך של השר, מקרבו עוד יותר ואוהב אותו אהבה נאמנה, ולכן כשבא לפעמים אדם אחד לשאול איזה דבר מן המלך, הדרך הישרה היא לספר תחילה שבחו ואחר כך לשאול את צרכיו.

והנמשל מובן מאליהו כשאדם חכם בא לפני המלך ופותח בשבחו, הוא משבח את המלך בראש דברי השבח ואומר יתעלה ויתגדל ויתרומם שמו של המלך, והחכמים הפקחים העומדים בהיכלי המלך הפנימיים המקורבים למלך, הם ודאי מבינים היטב גם קודם שמוכיר שם המלך, שבוודאי הוא משבח את המלך, כי מי הוא כסיל אשר בחושך ילך לשבח אדם אחר בפני המלך, הלא דמו בראשו, ברם אלה הרחוקים מן המלך העומדים בבתי אבראי או העבדים הרחוקים מהמלך, מי שמאמין באמונה שלימה אפילו מחשבה זרה כרוכה בתפילתו, מכל מקום לא יהיו להפסיק אלא יתקשר עוד יותר עם המלך, אבל עקרב היינו מי שאינו מאמין כמו שמבואר בתיקונים שעקרב היינו עקר ביתא דשכינתא ואז ניטלה ממנו היראה כלל אז בוודאי פוסק.

(הרה"ק ה"דגל מחנה אפרים" מסידליקוב זיע"א)

(יומא דהילולא שבת קודש י"ז אייר)

פעמים אחדות עברו חיילים ליד ביתו של בערל ואפילו לא הסתכלו עליו, כאילו האדמה בלעה את הבית והוא נעלם ואיננו, הם חיפשו וחיטטו בבתים סמוכים ויצאו בידיים ריקות, החיפוש ערך שעות אחדות ולאחר מכן שוב נעלמו החיילים, יהודי צאסניק נרגעו לאט לאט וחזרו לעיסוקיהם הרגילים.

כעבור שבועות מספר כאשר כולם שכחו כבר את פרשת החיילים והארגז שחיפשו, הוציא בערל את הארגז מתחת המיטה, ובעמל רב הצליח לפתחו, לנגד עיניו המשתוממות נתגלה אוצר של ממש, אכן היתה זו קופת היחידה הצבאית שהכילה כסף רב במטבעות של זהב וכסף, מלבד דברי ערך אחרים. ה' שמע את תפילתי והביא אלי את האוצר, החליט בערל כשליבו אומר שירה, הוא לא אמר לאיש דבר בענין האוצר, רק הוציא ממנו אלפיים רובל, הכניסם לארנקו ונסע לטשערנוביל. בהיכנסו אל הרבי הניח בערל על השולחן את הארנק, הרבי לא התפעל כלל אולם על פניו נראה חיוך של שביעות רצון, הוא שאל את בערל מאיפה לקח את הכסף? ובערל סיפר את כל הסיפור כפי שקרה.

אז אמר לו הרבי: נתגלה לי מן השמים כי הוחלט להעמיד אותך בניסיון של עושר, זה מזמן שנגזר עליך להיות עשיר גדול, אולם העיכוב היה בכך שאתה אף פעם לא ביקשת ולא התפללת על עושר, משום כך חיכו שלפחות פעם אחת תתפלל ותבקש מה' שיומן לך אוצר, אולם כיון שזה לקח זמן רב החלטתי לעזור לך ולזרו את הענין, את השאר אתה כבר יכול להבין בעצמך. עתה הוסיף הרבי אתן לך עצה טובה, תשתדל לעבור לגור לעיר גדולה, תיכנס לעסקים גדולים וה' יתברך יצליח את דרכך, אולם דע כי בעושר טמון ניסיון רב ועליך לזכור תמיד מי אתה ומה אתה, אחרי ככלות הכל הכסף שנפל בחלקך הוא בעצם רכוש יהודי שדוד, ומשמים עשו אותך לאפוטרופוס כדי לחלק את הכסף הזה לצדקה, סע לחיים ולשלום וה' יעזור לך כדי שתצליח.

בערל עשה כדברי הרבי הקדוש, עד מהרה התפרסם כסוחר עשיר ומצליח, היה זה בערל רפפורט אבי ומייסד משפחת רפפורט המפורסמת, שקנה לו שם במעשה הצדקה והחסד הרבים שלו במשך הדורות.

צ'ין אדם לחברו

מספרים על הרה"ק רבי ישראל ה"א אהבת ישראל" זיע"א, שהיה מושל ברוחו ונוהר שלא לכעוס בכל מצב שהיה, ופעמים והיה מראה כעס מעושה רק מפנים ולחוץ. ומעשה באשה אחת שבאה אל הרבי בתחנונים ובצעקות שיתפלל ויברך את בעלה החולה, הדבר קרה לפני תחילת המנחה שהיה הרבי מקפיד מאד להתפלל לפני שקיעת החמה כהלכה. האשה בהפצרותיה לא הניחה לצדיק ללכת להתפלל, עד שיבטיח לה שתיושע, הראה רבי ישראל פנים כעוסות והכריז בתקיפות: "בגלל שאת מפריעה לי ומפצירה כל כך", הנוכחים נבהלו מחשש פן יסיים הרבי דבריו במשפט קשה, אך תוך כדי דיבור סיים בנעימות ואמר "שתהיה לו רפואה שלימה".

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל סרנא זיע"א ראש ישיבת חברון, שאמר פעם את הדברים דלהלן: האדם עם כל חטאיו והכעסות את השם יתברך, עומד לפניו ומבקש ממנו על הארת פנים "ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך", ואילו האדם לחברו ואפילו בידידו האהוב ביותר, גם על דמיון שווא מיד הוא בא להקפדה, ומונע ממנו הארת פנים ומראה לו פנים זועפות. וברור שלא זו הדרך.

זריות בחסד

אדם אחד בא להרה"ק הסטייפלער בעל ה"קהילות יעקב", לשאול על רצועות התפילין, אם נקודה לבנה בשיעור כזה כשרה או לא? הרב קם ממקומו וצבע את הרצועה.

איך אפשר לנוח כשיש צער ליהודי מסופר: אשה התדפקה אל דלת הרה"ק רבי שלומק'ה מוויז'ניץ זיע"א בירושלים עיה"ק, בשעת לילה מאוחרת מאד, והצדיק שכב אז על ערש דווי סובל יסורים קשים, לא רצה נאמן ביתו לפתוח את הדלת לאשה במצב זה בשעת לילה כה מאוחרת, אולם הרבי פקד עליו לפתוח את הדלת ולהניח לאשה להיכנס ולשטוח את ליבה, החסיד ניסה לדבר על לבו של רבו שהוא זקוק למנוחה ובפרט שהוא חולה ובעל יסורים, נענה הצדיק רבי שלומק'ה ואמר "כיצד אוכל לנוח, בשעה שעומדת אשה בחוץ ולבה מר עליה".

אתה נחשב בעיני כבני אהובי פעם אחת, כשנוקק הרה"ק המקובל רבי מרדכי שרעבי זיע"א לעת זקנתו לעזרת תלמידיו שירימוהו ממקומו, שגה אחד מהם ולא הרים אותו בתנוחה הנכונה, ולפיכך נגרמו לו כאבים עצומים ואנחות שבר פרצו מפיו. הלה התנצל לפני הרב וביקש את סליחתו על הצער שנגרם לו בגינו. הצדיק שחשש לחולשת דעתו של התלמיד, התגבר על מכאוביו ואמר לו, אתה יודע כמה אני אוהב אותך? אין כמוך. הקדוש ברוך הוא לא נתן לי בנים, אבל אתה נחשב בעיני כבני אהובי.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ז אייר הרה"ק רבי יחזקאל לאנדא ב"ר יהודה (נודע ביהודה-תקנ"ג) הרה"ק משה חיים מסדילקוב ב"ר יחיאל (דגל מחנה אפרים - תק"ס) הרה"ק רבי איתמר ב"ר ישראל (משמרת איתמר-תקצ"א)

יום ראשון י"ח אייר

רבן שמעון בן יוחאי (ג"א - תתפ"א) רבינו משה ב"ר ישראל (רמ"א - של"ב) הרה"ק רבי שלמה מקשאנוב ב"ר משה (תקפ"ח) הרה"ק רבי אורי מראהטין ב"ר יצחק (תרמ"ט)

יום שני י"ט אייר

רבינו מאיר ב"ר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג - ה"א נ"ג)

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף (תקע"ה)

יום שלישי כ' אייר

הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל ב"ר מנחם נחום (תקצ"ג)

יום רביעי כ"א אייר

הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא ב"ר יעקב (רוז מהימנא - תקמ"ג)

יום חמישי כ"ב אייר

הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש מהוסיאטיין ב"ר ישראל מרוזין (תרנ"ד) הרה"ק רבי שלמה אליעזר אליפנדרי ב"ר יעקב (שו"ת הסבא קדישא - תר"צ)

יום שישי כ"ג אייר

הרה"ק רבי יהושע מדינוב ב"ר אריה לייב (תלמיד הקדושת לוי זיע"א - תקצ"ג)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלוכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רבטינץ שליט"א
מ"ס "ב"מ א"י אור"ח רפ"ח יום ה'תש"ס על המעשרים.

לשון הרע (ה')

א) מי שמפקיר את נפשו לעוון החמור הזה של לשון הרע ורכילות, ביטל עשה ד"את ה' אלקיך תירא" (דברים ו', י"ג), שהוזהרו בוה לירא מלפני השם יתברך כל ימי חייו, ובבוא מעשה לידנו, נתחייבנו להעיר את רוחנו באותו הפרק שהקדוש ברוך הוא משגיח בכל מעשה בני אדם, וישיב להם נקם כפי רוע המעשה, ועל ידי זה ימנע מלעבור על דעת קונו. (חפץ חיים פתיחה - עשין, סעיף ח', סעיף י"א)

ב) אין לך דבר שהיצר הרע מתגבר עליו כמו להכשיל האדם בדיבורים שאינם נצרכים, ובכל רגע שאדם מתגבר על יצרו ובולם פיו מלדבר דברים יחורים, וכל שכן בשעה שיצרו מפתהו להכשילו ח"ו במיני דיבורים האסורים, יזכה בזכות זה למדריגה העליונה אשר עין לא ראתה גם מלאכי העליון האדירים, ויתעדן באור זיו השכינה. (נועם הלבבות, מאמר שמירת הלשון, עמודים קל"ז-קל"ח)

קרית קרעטשניף רחובות
טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר
דפוס אישי מקצועי
08-8422112 ההגנה 54 רחובות
P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק
רבי מנחם מענדל מרימינוב
ב"ר יוסף זיע"א
נלביע י"ט אייר תנצב"ה